

Patroon van Europa

Op 24 oktober 1964 roept paus Paulus VI de heilige Benedictus uit tot beschermheilige van Europa. Hierbij is de herinnering aan twee gruwelijke oorlogen, die de hele wereld in een chaos hebben meegesleept, even belangrijk als de hoop op een Europa dat verenigd zal zijn in vrede en vrijheid.

De aanhef van de pauselijke bul, die bij deze gelegenheid werd uitgevaardigd, is opvallend. Hij bestaat uit vijf eretitels die de betekenis van Sint-Benedictus voor Europa beklemtonen:

1. Vredesbode - Pacis nuntius
2. Bouwmeester van de eenheid - Unitatis effector
3. Leermeester van cultuur en beschaving - Civilis cultus magister
4. Verkondiger van het christelijk geloof - Religionis christiani praeco
5. Stichter van het westers monachisme - Monasticae vitae in occidente auctor

Vanuit deze vijf titels wordt een nieuwe titel afgeleid en aan de lijst toegevoegd:

Patroon van Europa - Patronius totius Europae.

De heilige Benedictus (480-547) wordt algemeen beschouwd als vader van het kloosterleven in de Latijnse Kerk. Hij werd geboren in Nursia, het huidige Italiaanse Norcia in de buurt van Perugia. Al op veertienjarige leeftijd sloot hij zich aan bij een groep kluizenaars. Uiteindelijk belandde deze groep in Subiaco, ten oosten van Rome, waar het klooster Santo Speco ontstond. Hij werd tot overste gekozen in Vicovaro, maar was zo streng dat de monniken het benauwd kregen en zelfs probeerden hem te vermoorden door hem een gifbeker voor te zetten. Toen hij die echter zegende, brak de beker. Daarom wordt hij afgebeeld met een beker in de hand waaruit een slang tevoorschijn komt. Om dit soort conflicten in het vervolg te vermijden stichtte hij zijn eigen gemeenschap op de Monte Cassino. Hij schreef de kloosterregel, de Regula Benedicti. Er bestonden al wel dergelijke regels, zoals de anonieme Regula Magistri, maar deze werden bijna allemaal als te streng of onevenwichtig ervaren. Volgens Benedictus moesten de monniken drie geloften afleggen: armoede, kuisheid en gehoorzaamheid aan de abt. De monniken moesten zich toeleggen op "ora et labora", waarmee het bidden en de handenarbeid bedoeld wordt. Het bidden werd gedaan door acht maal per dag deel te nemen aan het koorbed. Ten slotte moesten de monniken zich bezighouden met de lectio divina, het mediterend lezen van de Bijbel en de Kerkvaders. De regel van Benedictus is een afgewogen ritme van acht uur bidden, acht uur werken en acht uur rusten. Hierdoor verspreidde de orde der Benedictijnen, zoals ze naar Benedictus zouden gaan heten, zich in snel tempo over heel Europa. Dit gebeurde zowel door het invoeren van de regel in reeds bestaande kloosters als het stichten van nieuwe kloosters. Zo is Benedictus ook een van de patroon-heiligen van Europa geworden.

Zijn feest werd vroeger op 21 maart gevierd maar tegenwoordig op 11 juli. Hij wordt aanroepen als patriarch der monniken van het westen en spiegel van gehoorzaamheid, armoede en zuiverheid.

Omdat de invloed van Benedictus zich hoofdzakelijk verspreid heeft in West-Europa, verklaart paus Johannes-Paulus II op 31 december 1980 de heiligen Cyrillus en Methodius eveneens tot beschermheiligen van Europa. Hiermee beklemtoont de paus de eenheid in Europa, een verbinding tussen het westerse en het oosterse deel. De Roomse en Byzantijnse kerk.

Cyrillus van Saloniki.

Geboren te Thessaloniki in 827, gestorven te Rome op 14 februari 869. Hij is samen met zijn broer Methodius de verspreider van het christendom onder de Slavische volkeren geweest. Cyrillus werd geboren onder de naam Constantijn, maar wenste op zijn sterfbed in Rome als een monnik te sterven, wat een nieuwe, geestelijke naam vergde. Volgens de traditie koos hij een naam die met de eerste letter van zijn eigen naam begon : Cyrillus.

Hij zou het glagolitische alfabet hebben ontwikkeld. Het huidige Cyrillische alfabet, dat is gebaseerd op het Griekse alfabet, is naar hem vernoemd.

Zijn feestdag is (samen met Methodius) 14 februari (vroeger 7 juli en/of 9 maart). Hij is o.a. de patroon van Europa, Bohemen, Bulgarije, Tsjechië.

Methodius van Saloniki. Geboren te Thessaloniki tussen 815 en 820 en gestorven in het Groot-Moravische Rijk op 6 april 885. Hij was een Grieks-Byzantijnse academicus, aartsbisschop van het Groot-Moravische Rijk, waarvan Moravië het middelpunt was. Methodius was de hoofdvertaler van de Bijbel in het Oudkerkslavisch. Deze Bijbel werd geschreven in het Glagolitisch alfabet, dat bedacht werd door zijn broer Cyrillus van Saloniki.

Cyrillus en Methodius gebruikten als eersten de Slavische taal in prediking en onderricht. Bovendien maakten ze een vertaling in het Slavisch van de liturgie, en dus ook van de bijbelteksten die in de liturgie werden voorgelezen. Om de klanken adequaat te kunnen weergeven moest zelfs een nieuw tekenschrift ontworpen worden. Wij kennen het nu als het cyrillisch schrift, genoemd naar de uitvinder ervan: onze heilige Cyrillus. Gewoonlijk wordt het bij ons 'Russisch schrift' genoemd.

Bij paus Hadrianus II († 872) wisten ze zelfs gedaan te krijgen dat in het oosten het Latijn in de eredienst helemaal werd vervangen door de Slavische taal. In één moeite door wijdde de paus hen ook tot bisschop. Nog tijdens datzelfde bezoek aan Rome overleed echter Cyrillus. Hij werd beschouwd als de denker, filosoof en theoloog van de twee broers. Cyrillus ligt begraven in de kerk van San-Clemente te Rome; hij had diens relieken vanuit Rusland naar Rome overgebracht.

In tegenstelling tot zijn broer was Methodius eerder praktisch ingesteld. Hij ging terug naar zijn Slavische volken - zoals de Bulgaren, Hongaren, Magyaren en Russen - om er het christelijk geloof verder te verbreiden en vaste voet te geven. Maar hoe langer hoe meer werd hij tegengewerkt door collega-bisschoppen uit de omgeving, omdat zij vonden dat hij teveel op hun terrein kwam en onder hun duiven schoot. Het kwam zelfs zover dat hij werd verbannen naar het Zuid-Duitse stadje Ellwangen. Daar sleet hij zijn laatste dagen door verder te werken aan de vertaling in het slavisch van bijbel en liturgie.

Methodius ligt begraven in de Mariakerk te Welehrad (= het huidige Staré Mesto). Cyrillus en Methodius zijn van onschatbare waarde geweest voor de verspreiding van het christendom in Oost-Europa. Tegelijk daarmee hebben ze de Slavische volken een eigen identiteit gegeven in de vorm van het cyrillisch schrift. Zij worden vereerd als de eerste apostelen onder de Slavische volken van Oost-Europa.

Sint-jut(te)mis is de naam van een verzonnen heiligendag, in de zegswijze met sint-juttemis (als de kalveren op het ijs dansen), dat wil zeggen nooit en te nimmer. Iets tot sint-juttemis uitstellen, het voor altijd uitstellen, nooit doen.

Wat betreft de herkomst van deze uitdrukking stond de meest geloofwaardige verklaring jaren geleden (begin 1991) in het Dagblad Trouw, rubriek 'Genootschap ter Bevordering van Nutteloze Kennis': Een Brabantse meneer verwees naar jutteperen, wat een verbastering zou zijn van jodenperen. Dan zou dus juttemis een verbastering zijn van jodenmis.

Dat komt perfect overeen met de betekenis van juttemis want joden zullen natuurlijk nooit een mis vieren!

In deze verklaring heeft sint-juttemis dus niets met een bestaande heilige te maken, maar verwijst naar het ondenkbare geval dat er een sint, een heilige, jood zou zijn wiens dag dan zou beginnen met een mis.

Isidorus van Sevilla, de beschermheilige van het internet en electriciteit.

Geboren in Cartagena in 560 en gestorven in Sevilla op 4 april 636, ook wel Isidoor genoemd, was aartsbisschop van Sevilla en encyclopedieschrijver. Hij geldt als de beschermheilige van het internet en electriciteit. Zijn feestdag is 4 april. Isidorus werd heilig verklaard in 1598. In 1722 werd hij verheven tot kerkleeraar.

Isidorus is vanwege zijn encyclopedisch werk oorspronkelijk de beschermheilige van de catalogus, de encyclopedie en sinds 2005 ook van het internet. Hij wordt afgebeeld met een inktpot, een ganzenveer en een boek. Soms draagt hij vanwege zijn prediking een bijenkorf bij zich. Tegenwoordig wordt hij ook afgebeeld met een computer of een toetsenbord.